

Konrad Jażdżewski, Stanisław Madajski

Łęg Piekarski, gm. Dobra, woj.
konińskie. Stanowisko 1

Informator Archeologiczny : badania 9, 136-137

1975

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ŁĘG PIEKARSKI, gm. Dobra
woj. konińskie
Stanowisko 1

Muzeum Archeologiczne
i Etnograficzne
w Łodzi

Badania prowadził prof. dr Konrad Jażdżewski i Stanisław Madajski. Finansowało Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi. Pierwszy sezon badań. Cmentarzysko grobów książęcych grupy lubieszewskiej z wczesnego okresu rzymskiego. Cmentarzysko kultury grobów kloszowych z pogranicza okresu halsztackiego i lateńskiego. Obozowisko lub osada neolityczna lub mezolityczna.

Badania nawiązywały do odkryć przypadkowych, dokonanych przez niefachowców około roku 1900 oraz w latach 1933, 1936 i 1947 i do krótkotrwałych zwiadów i badań próbnych, przeprowadzonych przez prof. dr W. Antoniewicza /1933/, dr Z. Durczewskiego /1936/, mgr. L. Leciejewicza /1954/ oraz przez mgr E. Kihl-Byczko /1960/

Stanowisko 1 znajduje się na północnym krańcu wydłużonego, wąskiego a niskiego wału wydmorego, położonego między kilkoma starorzeczami Warty, w miejscu sąsiadującym bezpośrednio z dawnym brodem przez tę rzekę, naprzeciwko znanego cmentarzyska z wczesnego okresu rzymskiego w Książych Młynach na wschodnim brzegu Warty /koło Poddębic/. Stwierdzono, że szkieletowy grób książęcy nr III, rozkopany w r. 1947, którego inwentarz uratowano częściowo w roku 1954, przykryty był ongiem nasypem z piasku /mogilą/ o średnicy około 10-12 m i wysoką około 2 m, który rozwieszono w celu zbudowania grobli przez przyległą łacę warcianą. Inwentarz tego grobu pomnożono w wyniku badań w r. 1975 dodatkowo o: 1 złoty pierścień, 2 identyczne brązowe, ostrogi krzesłowate z resztkami skóry, brązowe okucia drewnianej szkatułki, drobne ułamki naczyń brązowych oraz ułamki ręcznie lepionego, niezdobionego naczynia glinianego barwy czarnej o lśniącej powierzchni, przynależnego do grupy przeworskiej, wszystko z końca podokresu B2. W bezpośrednim sąsiedztwie tej mogiły, na zachód od niej, w pierwotnej próchnicy, na głębokości około 5-25 cm, na przestrzeni około 3/4 ara znaleziono wiele setek ułamków co najmniej 13 szklanych butli /gąsiorów/ rzymskich względnie prowincjonalno-rzymskich o pojemności około 3-4 litrów, z brzuściami o przekroju poprzecznym kolistym lub czworobocznym, z szybkami cylindrycznymi, z dnami wklęsłymi, ze śladami odbitych dmuchawek szklarskich na nich, a nadto ułamki pucharka szklanego. Naczynia te zostały zapewne z okazji stypy pogrzebowej rozbite o czym świadczyć może patyna, pokrywająca powierzchnię zewnętrzną i wewnętrzną tych naczyń, jak i krawędzie ich załamania. Analiza wykonana przez mgr. inż. A. Kanwiszera w laboratorium Muzeum Archeologicznego i Etnograficznego w Łodzi wykazała, że jest

to typowe antyczne szkło sodowe o składzie chemicznym bardzo zbliżonym do tego, który znamy m.in. z nadreńskich stanowisk I i II w. Dodając do tego 1 żebrowaną miseczkę szklaną, odkrytą w r. 1947 w samej mogile III oraz drugą większą misę z tejże mogiły, rozbitą i wyrzuconą przez miejscowego znalazcę - wieśniaka /zaginioną dotychczas/, można stwierdzić, że w Łęgu Piekarskim mamy do czynienia z największym skupiskiem rzymskich naczyń szklanych w całej "barbarzyńskiej" Europie środkowej. Z dokładnych opowiadań ludności miejscowej wiadomo o znalezieniu poza 4-ma już odkrytymi mogiłami książęcymi z wczesnego okresu rzymskiego - jeszcze jednego ciałopalnego płaskiego grobu z wczesnego okresu rzymskiego, z prostokątną szkatułką, wykonaną całkowicie z brązu, zawierającą nożyce i około 20 różnobarwnych szklanych kamyków do gry. Badania z roku 1975 ujawniły w tym miejscu resztki ręcznie lepionego naczynia i ludzkie kości spalone. Luźno na polu, niedaleko grobu książęcego nr II /z r. 1936/ znaleźli miejscowi gospodarze jeszcze 1 złoty pierścień /sprzedany przed laty złotnikowi/.

Poza tym natrafiono na tym stanowisku na kilka zniszczonych grobów popielnicowych kultury grobów kłoszowych oraz na niewielką ilość wióreczków i okrzesków neolitycznych lub mezolitycznych.

Badania na tym stanowisku będą kontynuowane w latach 1976 i 1977 aż do całkowitego wyczerpania możliwości poznania i uratowania obiektu. Zamierza się postawić tu obelisk z kamienną tablicą informacyjną wzorem stanowisk już przebadanych w Wietrzychowicach koło Izbicy Kujawskiej i w Przywozie nad Wartą koło Wielunia.

Zabytki z tego stanowiska wraz z dokumentacją z badań przeprowadzonych w roku 1975, wykonaną częściowo ze środków Wojewódzkiego Urzędu Konserwatorskiego w Łodzi /plan warstwicowy w skali 1:2000/, znajdują się w Muzeum Archeologicznym i Etnograficznym w Łodzi. Zamierza się zebrać w tym Muzeum kopie zabytków dawniej uzyskanych z tego stanowiska, a znajdujących się w muzeach archeologicznych w Warszawie i Poznaniu.

ŁĘGONICE, gm. Nowe Miasto
woj. radomskie
Stanowisko I

Państwowe Muzeum
Archeologiczne
w Warszawie

Badania prowadziła dr Teresa Liana przy udziale dr Teresy Dąbrowskiej i mgr Anny Pozarzyckiej. Finansowało PMA w Warszawie. Siódmy sezon badań. Osada z późnego okresu rzymskiego.

Zbadano 10 arów. Odkryto 2 chaty, 18 jam, 49 słupów oraz 3 obiek-